

Harry, Elly en Hans Janssen

Het financieel jaarrapport bevat voor Harry en Hans Janssen weinig geheimen. Ze houden de ontwikkeling van de economische kengetallen goed in de gaten.

Aantal koeien:	105
Melkquotum:	1,05 miljoen kg
Aantal ha in gebruik:	61
Geleverde melk per koe:	10.079 4,16 3,41
Koersaldo:	3038 euro per koe

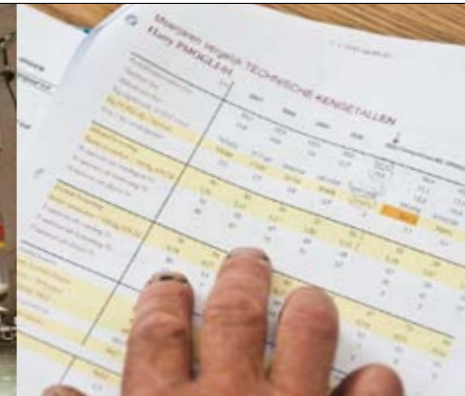
Harry en Hans Janssen

De stal dateert uit 2007

Economisch zijn robots afgeschreven, technisch niet

Lage kosten voor loonwerk en machines

Mix van stro, mais en graskuil in droogstand

Harry en Hans Janssen richten focus op het halen van een hoog koersaldo

'Per koe winnen we het'

Door investeringen in grond, quotum en een nieuwe stal zijn de financieringslasten van Harry en Hans Janssen uit Groesbeek hoog. Hun winst halen ze uit een hoog koersaldo. 'Zeker na 2015 moeten we het per koe verdienen. Dan is niet langer het quotum de beperkende factor, maar de stal en de beschikbare arbeid.'

tekst Inge van Drie

Zacht glooiende heuvels, bos in de verte. Wie tussen de grazende melkkoeien van Harry (56), Elly (54) en Hans (28) Janssen loopt, waant zich in het buitenland. In Groesbeek houden de Gelderse melkveehouders een koppel van ruim honderd koeien. Weidegang is voor hen vanzelfsprekend, ook al melken melkrobots sinds twaalf jaar de koeien. 'We hebben heel geschikte grond voor weidegang', vertelt Harry. 'Vertrapping kennen we niet. Door de heuvels loopt het water naar beneden, maar de bodem, die bestaat uit een laag löss met leem eronder, houdt het vocht wel goed vast.' Elke vier tot vijf dagen weiden de melkveehouders hun koeien om. 'Dat is beter dan standweiden, maar we hebben minder weideverliezen. De koeien vreten de wei helemaal kaal. Bovendien geeft omweiden ons meer mogelijkheden om bij te sturen dan standweiden', geeft Hans aan. Momenteel melken de twee robots samen 95 koeien. 'Omdat we overcapaciteit hebben, kan de robot overdag gerust een uurtje stilstaan.' Ondanks de weidegang blijft het aantal bezoeken aan de robot in de zomer keurig op peil. 'In de

winter halen we drie melkingen per koe per dag, in de zomer scoren we 2,7.'

Eiwit in gras daalt

Een deel van hun zomerrantsoen krijgen de koeien op stal. Harry en Hans voeren jaarrond twintig kilo mais en standaard ligt in de zomer ook wat graskuil voor het voerhek. 'Omdat sommige koeien lang op stal blijven, moet je graskuil bijvoeren om genoeg eiwit aan te bieden.' Eiwit is sowieso een heikel punt in het rantsoen, merkt Hans op. 'We merken dat het eiwitgehalte in het gras daalt door de lagere kunstmestgift. We moeten steeds meer eiwit aankopen via krachtvoer. In 2007 lag het stikstofpercentage in het aangevoerde krachtvoer op 3,05, afgelopen jaar was dat 3,80. Op de huiskavel hebben we nu veel percelen met grasklaver ingezaaid om het eiwitgehalte in het gras te verhogen.' Gemiddeld bedroegen de krachtvoerkosten in 2011 7,05 cent per kilogram melk bij een aan de fabriek geleverde hoeveelheid melk per koe van 10.079 kg met 4,16% vet en 3,41% eiwit. Voor ruwvoerkosten noteerden de Janssens 0,13 cent per kilogram melk. Het krachtvoer-

bruik, dat in 2011 op 22,33 kilogram per 100 kilo melk lag, houden de veehouders scherp in de gaten. 'Als dat 23 wordt, gaan de alarmbellen bij ons al rinkelen', zegt Hans.

Tweedehands melkrobot

Het liefst voeren Harry en Hans zo min mogelijk bijproducten. 'Bijproducten worden vaak als krachtvoer gekocht, maar ze verdringen meestal ruwvoer. We hebben het idee dat bijproducten meer geld kosten dan opleveren.' Ook aan machines geven de melkveehouders weinig uit. 'We hebben een sober machinepark en laten veel door de loonwerker doen. Onze kosten voor loonwerk en machines lagen in 2011 op 6,69 cent per kilogram melk.' Illustratief is de 'nieuwe' trekker die sinds kort op het bedrijf aanwezig is. 'We hebben een tweedehands trekker gekocht van tien jaar oud. Een trekker maakt bij ons te weinig uren om de aankoop van een nieuwe te rechtvaardigen.' Met tweedehands apparatuur hebben Harry en Hans overigens meer ervaring. Bij de bouw van een nieuwe stal in 2007 kochten ze een tweedehands Lely A2-robot. 'Dat was een stuk goedkoper en bo-

Tabel 1 – Financiële kengetallen per 100 kg melk (bron: ABAB)

kengetal	in euro's
melkpbrengsten	37,48
omzet en aanwas	3,40
krachtvoerkosten	7,05
veekosten	3,77
saldo	28,01
kosten loonwerk en machines	6,69
kosten grasland en voedergewassen	5,14

vendien kregen we zo twee precies dezelfde robots. Economisch zijn de melkrobots al afgeschreven, maar technisch nog lang niet. De onderhoudskosten vallen mee: die lagen afgelopen jaar op 0,82 cent per kilogram melk.'

Verdienen per koe

Sowieso houdt Hans alle kengetallen scherp in de gaten. Hij laat zijn vinger langs de cijfers in het financieel jaarrapport glijden. 'We hebben de afgelopen jaren geïnvesteerd in grond, quotum en een nieuwe stal en onze financieringslasten zijn daarom relatief hoog. Wij winnen het per koe. Door onze hoge melkproductie en door relatief scherp te voeren komen we uit op een koersaldo van 3038 euro.' Ter vergelijking: de 25 procent beste bedrijven bij accountantsbureau ABAB scoren een koersaldo van 2878 euro per koe. De veehouders zijn tevreden met die score, geeft Harry aan. 'Zeker na 2015 moeten we het per koe verdienen. Dan is niet langer het quotum de beperkende factor, maar de stal en de beschikbare arbeid.'

Ondanks het hoge koersaldo, zien vader en zoon nog wel verbeterpunten. 'Qua melkpbrengsten scoren we lager dan gemiddeld. Het eiwitgehalte willen we graag verhogen.' Eiwit is daarom een van de speerpunten in de fokkerij, net als uiergezondheid, beenwerk en een goede kruisligging. De veestapel telt veel dochters van Kian en Olympic en in het stieradviesprogramma draaien momenteel onder meer Fidelity, Kylian, Kodak, Big Winner, Loydie en maximaal drie genoomstieren mee. 'We hoeven niet per se meer melk, ook omdat het ruwvoer steeds minder eiwit bevat. Het wordt daardoor moeilijker om een koe met veel melk goed te voeren.'

Vaccineren tegen uierontsteking

Over de vruchtbaarheid van de veestapel hebben Harry en Hans geen klagen. De tussenkalftijd kwam in 2011 uit op 399 dagen, terwijl die in 2007 nog op 434 dagen lag. Het veranderde droogstandsrantsoen zorgde voor die daling, meent Hans. 'We voeren de droge koeien nu

een rantsoen met een derde stro, een derde mais en een derde graskuil. Ze blijven daardoor in de droogstand goed vreten en houden meer volume in de pens. Omdat ze gewend zijn om veel ruwvoer te vreten, nemen de koeien ook aan het begin van de lactatie meer ruwvoer op.' Last van melkziekte en lebmaagverdraaiingen hebben de koeien nog nauwelijks. Dat de veestapel qua gezondheid weinig mankeert, wijst ook de dierdagdosering uit. In 2011 lag die op 4,20; de meest recente meting van MediRund gaf 3,41 aan. 'We zetten wel alle koeien standaard droog met droogzetters en Orbeal en we vaccineren elk kwartaal tegen uierontsteking. We willen geen risico nemen, zeker niet omdat we in het verleden veel problemen hebben gehad met uierontsteking. Het celgetal ligt nu standaard tussen de 100.000 en 150.000 en we hebben nu veel minder koeien met coli dan vroeger.' Harry knikt instemmend en vult aan: 'Dat zorgt voor minder koeien die we gedwongen moeten afvoeren én voor een hoger koersaldo.'

In het heuvelachtige landschap is de grond prima geschikt voor weidegang